

# **ZALAEGRSZEG 2030**

## **Balaicz Zoltán polgármesterjelölt és önkormányzati képviselőjelöltjeinek választási programja (rövidített kivonat)**

„A jövőnek sok neve van: a gyenge úgy hívja, elérhetetlen, a gyáva úgy, ismeretlen, a bátor pedig lehetőségnek nevezi.” – Victor Hugo

A Zalaegerszeg 2030 nevet viselő program legfőbb elemei a most következő, 2019-2024 közötti önkormányzati ciklusra vonatkoznak, ugyanakkor egy, a város jövőjével, a stratégiai célokkal, a távolabbi vízióval, konkrét elképzelésekkel is bíró anyagnak legalább 2030-ig kell előre tekintenie, hogy pontos és világos képünk legyen arról, mit szeretnénk elérni, hogyan képzeljük el a városunk jövőjét.

A dokumentum első részében arról számolunk be, hogyan teljesültek a 2014 nyarán megfogalmazott célok és ígérek a 2014-2019-es ciklusban, a második részben pedig a 2019-2024 közötti időszakra, néhány esetben egészen 2030-ig fogalmazunk meg új célokat.

A teljes, 203 oldalas szakmai anyagot 20 szakértőnk (mérnök, közgazdász, jogász) készítette el három hónapos munkával, ennek lényegre törő, rövidített kivonata ez a 29 oldalas dokumentum.

## **2014-2019**

A 2014-es kampányban olyan ígéreteket tettünk, melyeket sikerült teljesíteni, megvalósultak, vagy elindultak, sőt, az eredmények messze felülmúlták az eredeti elképzeléseket.

Az elmúlt ciklus alapján megállapítható, hogy Zalaegerszegen csak reális, megvalósítható, valóban elérhető célokat szabad megfogalmazni. A demagóg, a tényeket, a szakmaiságot és a valóságos alapokat nélkülöző ígérek ideje lejárt. Csodákat bárki tud ígérni, de aki felelősséget érez a városáért, az csak olyan programot fogalmaz meg, ami meg is valósítható.

A 2014 nyarán meghirdetett program viszonylag szerény célokat fogalmazott meg és 7 fő pontot tartalmazott:

1. **Gazdaságfejlesztés, új munkahelyek teremtése:** a cél teljesült, sőt, 2014-2019 között négyezer új munkahely jött létre, a munkanélküliség aránya 2,3 százalékra csökkent.
2. **A 76-os út további szakaszainak kétszer kétsávossá bővítése:** az eredeti célnál jóval nagyobb projektet sikerült elindítani, a megye történetének legnagyobb beruházásaként, 170 milliárd forintos ráfordítással már épül új nyomvonalon a Zalaegerszeget az M7-es autópályával összekötő, a sármelléki nemzetközi repülőtérrel közvetlenül érintő M76-os kétszer kétsávós gyorsforgalmi út.
3. **Városi strand újranyitása:** az eredeti célnál jóval nagyobb projektet sikerült elindítani, 9,5 milliárd forintos beruházással már zajlik az új uszoda, tanuszoda és városi strand építése.
4. **Új óvoda építése András hidán:** a cél teljesült, az intézmény megépült.
5. **Vizslapark megújítása:** a cél teljesült.
6. **Új kerékpárutak építése:** a cél teljesül, az építkezés zajlik.
7. **Innovációs fejlesztés:** a cél teljesül, az egyetemen zajlik az Innovációs és Tudásközpont építése

Részletekbe menően felsorolni is nehéz a 2014-2019 között elért eredményeket:

## **GAZDASÁGFEJLESZTÉS ÉS MUNKAHELYTEREMTÉS**

2014 és 2019 között összesen négyezer új munkahely jött létre Zalaegerszegen.

A munkanélküliség aránya így alakult a ciklusban:

- 2014: 4,7 %
- 2015: 3,3 %
- 2016: 3,0 %
- 2017: 2,7 %
- 2018: 2,5 %
- 2019: 2,3 %

A ciklus végére komoly munkaerőhiány alakult ki, melynek kezelésére egy 18 pontból álló csomagot dolgozott ki az önkormányzat (szakképzési és egyetemi ösztöndíjak, foglalkoztatási támogatások, képzések és átképzések, első lakáshoz jutók támogatása, gyermekvállalási támogatás, stb.).

Ennek részeként újult meg és alakult át 180 férőhelyes **modern munkáshotellé** a korábbi munkásszálló.

## Fontosabb munkahelyteremtő beruházások 2014-2019 között

A **ZALACO Sütőipari Zrt.** az északi ipari parkban épített **1,3 milliárd forintos** beruházással új üzemcsarnokot, melyet 2015-ben adtunk át. 2019-ben újabb beruházásba kezdett a cég, a **4 milliárd forint** értékű fejlesztés megvalósulását a kormány **836 millió** forint állami támogatással segítette.

Az **ADA** bútorigipari vállalat 2015-ben, **egymilliárd forintos** beruházással új matracgyártó üzemet avatott a déli ipari parkban. A cég **2,5 milliárd forint** értékű projekt keretében újabb, 10 ezer négyzetméteres iparcsarnokot is fog építeni a következő években. A beruházást a kormány **500 millió forint** állami támogatással segíti.

Az **EDELMANN** nyomdaipari konszern ugyancsak az északi parkban építette meg 2016-ban **4,5 milliárd forint** értékű beruházással Közép- és Kelet-Európai Gyártó és Fejlesztő Bázisát. A cég 2019-től újabb, ezúttal **3,2 milliárd forint** értékű fejlesztést hajt végre. A beruházást **787 millió forint** állami támogatással segíti a kormány.

A **Schneider Electric Hungária Villamossági Zrt.** 2016-ban új logisztikai bázist és raktárt létesített az Egervári úti telephelyén, 2019-ben pedig jelentős eszközfejlesztés indult a Hock János úti telephelyen.

Ugyancsak 2016-ban hajtott végre jelentős fejlesztést a **Ganzeq Kft.**

A **FLEX** több fontos, hosszú távra szóló megrendelést is elnyert. A vállalat 2018-ban (16 évvel a 2002-es utolsó bővítés után) újabb gyáregységgel gazdagodott: 2500 négyzetméteres csarnok épült. A több mint **3 milliárd forint** értékű beruházást a kormány **769 millió** forint állami támogatással segítette.

Bővítést hajtott végre a **Foretex Kft.**

Új üzemcsarnokot épített a **Csejtei Fém-Vill Kft.**

Új gyártócsarnokot hozott létre a **Europotec Kft.**

Telephelyet fejlesztett a **Györe Intertrans Kft.**

A **BI'BOR-FA Bt.** 5000 négyzetméteres gyártócsarnokot alakított ki.

Elkészült az északi ipari parkban a **Fundament Plusz Kft.** új, 1200 négyzetméteres üzemcsarnoka.

A világ egyik vezető biztonságtechnikai gyártó cége, a kínai **Dahua Technology Corporation** Magyarországot, és azon belül Zalaegerszeget választotta európai összeszerelő és disztribúciós központjának helyszínévé. Az **európai elosztó központ 3000 négyzetméteren** kezdte meg tevékenységét.

Az **ODBE Kft.** 2018-ban létesített új, 2300 négyzetméteres gyártócsarnokot és logisztikai bázist az északi ipari parkban.

Ugyancsak 2018-ban épített új, 2000 négyzetméteres üzemcsarnokot a **Terra-Net Kft.**

Zalaegerszeg határában, Búslakpusztán, **1,4 milliárd forint** beruházással új hulladékhasznosítási üzem létesült, melynek keretében az önkormányzattal együttműködve a **3B Hungária Kft.** és a **Szabadics Zrt.** egyedülálló kutatás-fejlesztési és innovációs programot is megvalósított.

A General Electric új tulajdonosi szerkezetben, **TUNGSRAM** néven működik tovább, 2019-ben jelentős eszközfejlesztés indult a zalaegerszegi üzemben.

Egyre nagyobb a kereslet a **MOL** zalaegerszegi finomítója által előállított új, környezetkímélő gumibitumenre, ezért a cég 4 milliárd forint fejlesztés keretében 2019 májusától új üzemet épít városunkban.

Őszre elkészül a járműipari tesztpálya mellett a 135 fős **SmartField** ipari kutatóközpont a kutatók, mérnökök, és felsőfokú tanulmányokat végző hallgatók részére.

2184 napelemből álló, másfél hektár területű **naperómű** épült az északi ipari parkban, a járműipari tesztpálya mellett.

2015-ben elsőként nyertük el az országban a **Tudományos és Technológiai Park** minősítést, 2016-ban **Befektetőbarát Település** címet kapott városunk, 2018-ban pedig az **Év Ipari Parkja** lett a zalaegerszegi északi gazdasági zóna.

A Zalaegerszeg és térsége ivóvíz minőségének javítását szolgáló, 2015-ös, **4,3 milliárd forint** értékű beruházás-sorozat eredményeként a megyeszékhely több városrésze mellett további 13 környékbeli településen is egészséges ivóvízhez juthat. Emellett sikerült 2018-ban további **4,7 milliárd** forint kormányzati támogatást szerezni a **keleti vízbázis modernizációjára** is.

Elindult a Zalaegerszeget is érintő észak-zalai hulladékgazdálkodást fejlesztő **3,5 milliárd forint** értékű projekt, amely jelentős beruházásokat és eszközfejlesztést tartalmaz.

## Nemzetközi jelentőségű fejlesztések

Zalaegerszeg történetének legnagyobb gazdaságfejlesztési beruházásaként az északi ipari parkban, 265 hektáros területen, 45 milliárd forintos kormányzati ráfordítással épül a **járműipari tesztpálya**, a hagyományos, az elektromos, valamint az önvezető autók kutatás-fejlesztésének és innovációjának Európában is egyedülálló bázisa. 2017. május 19-én elhelyezték az alapkövet, 2019. május 20-án pedig átadták az első ütemet, a nagyszabású eseményekre Orbán Viktor miniszterelnök is ellátogatott.

A kontinensek közötti versenyre való tekintettel az Európai Unió célként tűzte ki, hogy 2020-ra minden tagállam legalább egy nagyvárosában legyen **5G hálózat**. A zalaegerszegi járműipari tesztpályához és az M76-os kétszer kétsávos gyorsforgalmi úthoz kapcsolódóan Magyarországon belül Zalaegerszeget jelölték ki az ötödik generációs mobilhálózat, az 5G tesztkörnyezetének. Az önkormányzat egy saját smart city fejlesztést is végrehajt 200 millió forint értékben, ennek keretében városi mobil applikációt és infopontokat alakítunk ki.

Elkezdődött Zala megye történetének legnagyobb beruházása, a Zalaegerszeget a sármelléki nemzetközi repülőtér érintésével az M7-es autópályával összekötő **M76-os kétszer kétsávos gyorsforgalmi út** építése. A 170 milliárd forintos beruházás végre a zalai megyeszékhelyet is bekapcsolja az országos közlekedési vérkeringésbe. Az út egy szakasza olyan egyedi, modern, szenzorokkal és 5G kapcsolattal ellátott rész lesz, ahol a zalaegerszegi járműipari tesztpályához kapcsolódóan valós közúti környezetben lehet majd tesztelni az önvezető autókat.

Készülnek a **Zalaegerszeg és az M8-as út (Körmend) közötti kétszer kétsávos gyorsforgalmi út** tervei is. Ez egyrészt kapcsolatot biztosít majd a nyugati határ, illetve Ausztria és a többi nyugat-európai állam felé, másrészt Körmenden találkozik az M86-os úttal is, így egy Zalaegerszeg – Körmend – Szombathely – Győr belső körgyűrű is kialakul majd.

Zalaegerszeghez közel vannak az adriai nemzetközi tengeri kikötők, ahonnan közvetlenül a városunkhoz vezet a nemzetközi vasúti korridor, sőt itt ágazik el. Közel van a megyeszékhelyhez a sármelléki nemzetközi repülőtér is, ahol a közeljövőben 6,6 milliárd forintos fejlesztés valósul meg, és ahova Zalaegerszegről az M76-os kétszer kétsávos gyorsforgalmi út vezet majd az M7-es autópályával való összeköttetés jóvoltából. Később megépül a Zalaegerszeg és az M8-as út közötti gyorsforgalmi szakasz is, ez Ausztria és Németország felé jelent kapcsolatot. E tényezők alapján Zalaegerszeg tökéletes helyszíne a **logisztikai központnak és konténerterminálnak**.

## Szolgáltatás

A 2010-ben bezárt Balaton Hotel a város gazdasági fejlődésének részeként modern, 65 szobás, konferenciateremmel és wellness szolgáltatással rendelkező **négycsillagos szállodává** épül át, és ősszel nyit meg Willis Hotel néven.

A gazdaság fejlődése és az új munkahelyek létrejötte hatással volt a helyi kereskedelmi, vendéglátó és szolgáltatóiparra is. A növekvő kereslet hatására üzletet nyitott a **Media Markt**, a **PlayersRoom**, a **H&M**, megújult az **Interspar** és a **Praktiker**, megnyílt a **Burger King**, a **KFC**, a **Czukorka**, a **Tannin Resto**, elkészült az új **Euronics** áruház, új külsőt kapott a **Zala Plaza**, benne egy új **Auchan** áruházzal, megújult a **Joy Café**, valamint megnyílt a **Windoor Design Kft.** új székháza, benne a **Café Frei-el**.

## VÁROSFELJESZTÉS

A ciklus legfontosabb, a közvélemény által legjobban várt fejlesztése eredetileg a 2011-ben bezárt **strand újranyitására** vonatkozott. Az eredeti elképzelést a kormánnyal aláírt **Modern Városok Program** szerződésnek köszönhetően sikerült jóval nagyobb léptékűvé tenni, és hosszú, alapos előkészítő munka után 2019-ben elkezdődött 9,5 milliárd forintos beruházással az új 10 pályás, 50 méteres, 300 fős lelátóval rendelkező fedett **uszoda**, tanuszoda, szauna részleg, kültéri strandmedence, vizes játszótér, külső épület, személygépkocsi és autóbusz parkoló, új 1100 méter mély termálkút, zöldfelületek, sportpályák alkotta komplexum építése.

Ugyancsak a Modern Városok Program részét képezi a Mindszenty József (a nagy építető Zalaegerszeg 1919-1944 közötti apátplébánosa volt) nevét viselő **városrehabilitációs** csomag. Bár Zalaegerszeg nagy történelmi múltra tekint vissza, sajnos más, szerencsésebb városokhoz képest nekünk nagyon kevés építészeti emlékünknél maradt az elmúlt századokból. Ami van, azt őrizni és vigyázni kell.

A program elemei:

- Elkészült a Mindszenty Kert az olai Jézus Szíve Ferences Plébánia és Kolostor mellett, és már készül a templom előtti tér is.
- Megújult a Mária Magdolna Plébánia 1763-as épülete.
- Lezajlott a régészeti feltárás a Batthyány utca és a Várkör utca között, a középkori zalaegerszegi vár keleti falánál.
- Elkezdődött az 1765-ös Kvártélyház és a Levéltár épületének felújítása.
- Elindult az 1750-es botfai Erdődy-Hüvös kastély megújítása.
- Már folynak a munkálatok az 1890-ben épült Göcseji Múzeum épületén.

- Továbbá a tervek között szerepel az 1747-től épült Mária Magdolna Plébániatemplom felújítása és új orgona beszerzése, a Mindszenty József Múzeum és Zarándokközpont felépítése, új parkolók kialakítása, a volt KISZÖV székház (1858-ban épült Korona Szálló) megújítása, a Vásárcsarnok mellett kézműves termékek helyi piacának (Göcseji Látogatóközpont) kialakítása, a Göcseji úti temetőben új ravatalozó építése, és az egykori (az 1900-as évek elején épült) mérlegház helyreállítása.

Nagy lehetőségek rejlenek a kertvárosi városrész melletti **Alsóerdőben**, melynek napközis táborát régóta szívesen használják a városlakók. Sajnos az elmúlt évtizedekben rossz állapotba került a létesítmény, így eljött az ideje, hogy megújuljon. A Modern Városok Program keretében a városi vendégház felújítása már el is készült, 2019-ben pedig elkezdődik a többi elem: a sportpályák felújítása, futókör építése, kresz park, erdei kalandpark, mászófal, játszótér, extrém kerékpáros pályák, a TV torony és környezetének felújítása, túraútvonalak, a búslakpusztai meglévő lőtér átalakítása, stb.

Sikerült elérni, hogy utólag, 2019-ben bekerüljön a Modern Városok Programba a **Hevesi Sándor Színház** felújítása is. Az előkészítésre, az engedélyes és kiviteli tervek elkészítésére 255 millió forintos állami támogatásban részesült az önkormányzat, a tervezés, az engedélyezési eljárások és a közbeszerzések után legkorábban 2021-ben indulhat el az építkezés.

2007 óta üresen áll a belvárosban a **volt Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ (MMIK)**, amely soha nem volt a városi önkormányzat fenntartásában, mindig is megyei/állami intézmény volt. 2019-ben sikerült 190,5 millió forint állami támogatást szerezni előkészítésre és tervezésre, abból a célból, hogy állami beruházás keretében 2021 után új, modern konferencia és rendezvényterem létesüljön szálláskapacitással együtt.

Mára a **városi sportcsarnok** épülete korszerűtlenné vált, sokszor a nézőtér is kicsinek bizonyul. 2019-ben sikerült elérni, hogy szintén utólag bekerüljön a Modern Városok Programba egy **új modern multifunkciós csarnok** építése a jelenlegi mögött, a régi helyén – bontás után – pedig új parkolók létesülnek. Az előkészítésre, az engedélyes és kiviteli tervek elkészítésére 715 millió forintos állami támogatásban részesült az önkormányzat, a tervezés, az engedélyezési eljárások és a közbeszerzések után legkorábban 2022-ben indulhat el az építkezés.

## Utak, járdák, parkolók

Az egyik legnagyobb kihívás, amivel a 2014-ben hivatalba lépett városvezetés és közgyűlés szembenézett, az az **utak, járdák állapota, a parkolók száma** volt.

A probléma különösen amiatt lett szembetűnő, mert **minden eddiginél több gépjármű** mozog a városban. Zalaegerszegen összesen 26 ezer háztartás van (közel 60 ezer lakó). A 26 ezer háztartásra 1998-ban 15.611, 2008-ban 26.623, 2018-ban pedig 33.427 gépjármű jutott. 1998-ban a 26 ezerből 10 ezer olyan háztartás volt, ahol nem volt autó (helyette tömegközlekedést használtak). 20 évvel később, 2018-ban a 26 ezer háztartásra már 33 ezer autó jutott, vagyis van 7 ezer olyan háztartás, ahol két (vagy akár három) autó is rendelkezésre áll a családban.

A közgyűlés egyhangúlag fogadta el, hogy a 2019-es év végéig el kell készíteni a **város középtávú (15 éves) út és járda felújítási és fejlesztési koncepcióját**. Zalaegerszeg út és járdahálózata olyan nagy mértékű, hogy annak üzemeltetése is jelentős terhet ró önkormányzatunkra, a felújításokat pedig nagyobb számban csak és kizárólag külső, állami forrásból lehet megvalósítani.

- A város teljes területe 102,4 km<sup>2</sup>.
- Az önkormányzati közterületen lévő összes zöldfelület nagysága 1,5 millió m<sup>2</sup>.
- Zalaegerszegen összesen 542 névvel rendelkező útszakasz (út, utca, tér, parkoló) van a belterületeken és a külterületeken. A kizárólag helyrajzi számmal rendelkező szakaszok, hegyi utak száma 327. Ez összesen 869 önkormányzati út!
- A városi úthálózat teljes hossza 520 km (215 km belterületen és 305 km külterületen). Viszonyításképpen: Magyarország legnagyobb szélessége kelet-nyugati irányban 528 km.
- A járdák és gyalogutak hossza 225 km.
- Az állam, vagyis a Magyar Közút Nonprofit Zrt. kezelésében lévő zalaegerszegi utak hossza további 78 km.

Az útburkolatok jelentős része alatt, különböző közművek húzódnak:

- ivóvíz vezeték (önkormányzati tulajdon)
- szennyvízcsatorna (önkormányzati tulajdon)
- csapadékesatorna (önkormányzati tulajdon)
- gázvezeték (EON Közép-dunántúli Gázhálózati Zrt, Magáz Kft.)
- áramhálózat esetén földkábel (EON Észak-dunántúli Áramszolgáltató Zrt.)
- optikai kábelek, internet és telefon kábel (Magyar Telekom Nyrt, Tarr Kft., stb.)



A városi közműhálózat illetve az út és járdahálózat megújításának forrásigénye:

- Felszín alatti önkormányzati tulajdonú és kezelésű közművek felújítása, rendbetétele és bővítése: kb. 25 milliárd Ft
- Mind a 869 jegyzett önkormányzati szakasz (520 km út és 225 km járda), valamint az állami tulajdonú utak felszíni felújítása: kb. 30 milliárd Ft
- Összesen: kb. 55 milliárd Ft

Továbbá: Zalaegerszeg közúthálózatának fejlesztéséhez elengedhetetlen új létesítmények megvalósítása is (pl. belső tehermentesítő út folytatása ~ 2 milliárd Ft, déli elkerülő út kialakítása ~ 5 milliárd Ft, új északi bekötőút építése ~ 5 milliárd Ft, Zala Pláza keleti oldalán megkezdett parkoló építésének folytatása ~ 300 millió Ft, Zala Megyei Szent Rafael Kórház környezetében új parkolóhelyek létesítése ~ 200 millió Ft, Balatoni u. – Stadion u. csomópontban körforgalom kialakítása ~ 300 millió Ft, „Tesco” körforgalom bővítése ~ 100 millió Ft, stb.), mely nagyberuházások további kb. 15 milliárd forint nagyságrendű forrást igényelnek.

Az Európai Unió városi utak, járdák felújítását, aszfaltozását a 2014-2020-as fejlesztési ciklusban NEM támogatja, és a 2021-2027-es fejlesztési ciklusban sem fogja, azaz EU-s forrásokkal nem számolhatunk, csak saját önkormányzati forrásokkal és esetleges állami pályázatokkal, támogatásokkal.

**Szerencsére a 2014-2019-es ciklusban minden korábbinál több forrást sikerült szerezni új útszakaszok építésére és a meglévők felújítására!**

- 915 millió forintos állami beruházással elkészült a Zalaegerszeg – Nagypáli csomópont.
- 1,5 milliárd forintos állami ráfordítással megépült a botfai körforgalom, és onnan a 74-es út zalaegerszegi szakasza a haranglábas körforgalomig.
- 350 millió forintos projekt keretében a föld alatt futó közművekkel együtt megújult a teljes Rákóczi utca.
- 360 millió forintos beruházással elkészült a belső tehermentesítő út második szakasza.
- 227 millió forintos ráfordítással teljesen megújult az Arany János utca.
- Megújult az Andrásida utca egy szakasza.
- 53 millió forintot fordít a Magyar Közút az állami tulajdonban lévő Szenterzsébethegyi út legrosszabb állapotban lévő szakaszának javítására.

**Sikerült 1,7 milliárd forint kormányzati támogatást szerezni a helyi utak és terek felújítására az egyes városrészekben, az arányos városfejlesztés jegyében, közel 30 helyszínen:**

- Több évtizedes várakozás után ebben a ciklusban megújult a landorhegyi városrészben a Keresztury Dezső Városi Művelődési Központ előtti tér és lépcsősor.
- Zajlik a sportcsarnok előtti tér felújítása.
- Megépült a Kaszaházi úti járda
- Elkészült a belvárosban az Arany János utca és a Mártírok útja közötti új átkötő út, amit már a 90-es évek óta terveztek.
- A Bíró Márton utcában átereszt épült az Avas-árkon.
- Megépült a kibővített, nagy átmérőjű Vizsla-árok.
- Készen van a vorhotai városrészben az új vorhotai járda.
- Megújult a pózvai városrészben a Vasút utca keleti szakasza.
- Elkészült a ságodi városrészben a Telekalja utca burkolata.
- A Kossuth utcai tömbbelső parkolója új burkolatot kapott.
- A Takarékos köz burkolatfelújítása is megvalósult.
- Megújult a zalabesenyői városrészben a Csörge utca.
- Elkészült a páterdombi városrészben a Kinizsi utca felújítása, valamint az új parkolók megépítése.
- Végre burkolatot kapott a bazitai városrészben a Toposházi út.
- Kertvárosban a Mókus utca és a Köztársaság útja találkozásánál parkolók épültek, és megújult az aszfaltréteg is.
- Ugyancsak Kertvárosban megújult a Gyimesi utca burkolata a Köztársaság utca és az Átalszegett utca közötti szakaszon, továbbá parkolók is létesültek.
- Szintén a kertvárosi városrészt érintették a Hegyalja utcai tömbbelső rekonstrukciós munkálatai.
- Csácsbozsokon új burkolatot kapott a Csilla utca.
- A csácsi városrészben megújult a Csácsi utca.
- A déli városrészben felújítottuk a Mátyás király utcát.
- Megújult a Sport utca burkolata.
- Parkolók épültek a Zrínyi úton.
- Kerékpárút létesült a Berzsenyi úton.
- Az andráshidai városrészben elkészült az Andráshida utcát és a Gazdaság utcát összekötő új út.
- A nyugati városrészben új burkolatot kapott a Bíbor utca.
- Az Egervári úton pedig buszforduló létesült.

Emellett ugyancsak ebben a ciklusban:

- A déli ipari parkban 74 millió forintos beruházással új, 2331 négyzetméteres parkoló épült.
- Elkészült a Hock János utca szegélyezése.
- 25 millió forintos beruházással megújult a Tüttössy utca burkolata.
- Új parkolók épültek a Zala Plaza mellett.
- Továbbá számos kisebb szakaszon újultak meg az egyes városrészekben utak, járdák, parkolók, melyeket nehéz lenne itt mind felsorolni.

Már három intelligens gyalogátkelő rendszer, vagyis „**okos zebra**” segíti a biztonságos átkelést: a Platán sor – Dózsa György utcai csomópontnál, a tehermentesítő út – Vágóhíd utca kereszteződésében, valamint a Landorhegyi út – Puskás Tivadar utca kereszteződésénél is.

**Összességében ebben a ciklusban közel 6 milliárd forint állami forrást sikerült megszerezni különböző zalaegerszegi projektekre, és emellett 1 milliárd forint (5 esztendő alatt évi 200 millió forint) önkormányzati forrást is sikerült az utakra, járdákra, parkolókra fordítani. Erre évtizedek óta nem volt példa!**

### **6 szakaszon 25 km új kerékpárút**

Az **új kerékpárutak** szükségességéről szintén évtizedekig lehetett hallani. Ebben a ciklusban a beszéd helyett a cselekvés ideje érkezett el.

2017-ben készült el a helyi kerékpáros szervezetek és egyesületek bevonásával városunk kerékpáros hálózati terve. Köszönet a Zalaegerszegi Kerékpáros Sportegyesületnek, a Zöld Irány Egyesületnek, az Egerszegi Bringaklub és Természetjáró Egyesületnek, valamint a Zalai Tekergők Kerékpáros Sport és Túra Egyesületnek a sok hasznos tanácsért! Hat szakaszon összesen 25 km új kerékpárút építése valósul meg a következő években:

1. Már épül a Platán sor, Gébárti-tó, Andráshegy és Bagod közötti szakasz.
2. Majd sorban jönnek az újabb szakaszok: Mindszenty tér és Zalaszentiván közötti szakasz.
3. Mindszenty tér, Kazinczy tér, Rákóczi utca, Ola utca, Platán sor közötti szakasz.
4. Zrínyi Miklós utca és Bocfölde közötti szakasz (FLEX, ADA, stb.).
5. Platán sor, Hock János utca, Teskánd közötti szakasz.
6. Berzsenyi utca, Csácsbozsok, csácsi arborétum közötti szakasz.

### **Smart City – Okos, Intelligens Város**

**Ingyenes Wi-Fi pont** várja az internetezni vágyókat a zalaegerszegi *Dísz téren*, a *belváros* egyéb területein, valamint az *AquaCity Víziószáda- és Élmenyparkban*.

Tíz megállóban és 34 helyi járaton működik a **dinamikus utastájékoztató rendszer**, mely nyomon követi és valós időben mutatja az autóbuszok közlekedését a városban.

Már 13 **elektromos autó töltő** található a városban.

## Parkok, zöldfelületek

Elkészült a **Kodály utcai kispark**.

Új közösségi épületet avattunk a **Csácsi-hegyi kápolnakertben**.

Megnyílt a csácsi dombok között kanyargó „**Horhosok útja**” túraútvonal. 2019-ben Bozsok és Botfa között, valamint Alsóerdőn is tervezünk újabb túraútvonalakat kialakítani.

Zalaegerszeg 2015-ben elnyerte a **Virágos Magyarországért Verseny országos első díját**, 2017-ben az **Év települése** címben részesültünk, 2018-ban pedig Miniszterelnöki Díjat vehettünk át. A Virágos Zalaegerszegért környezetszépítő verseny is népszerű.

Megújult a **Vizslapark**.

Elkezdődött a **Gébárti-tó** környezetének megújítása. Elkészült a parttól nem messze a Makovecz Imre tervei alapján megálmodott Boldogasszony Kápolna, befejeződött a Kézművesek Házának bővítése, átadtuk a Kárpát-medencei fa sírjeleket bemutató emlékparkot, a Zalaegerszegi Kajak Kenu és Sárkányhajó Egyesület vízi sport központot hozott létre, hamarosan pedig megújul a keleti ágon a régi híd, új híd épül a nyugati ágon, szegélyezett úton körbегyalogolható és kerékpározható lesz a terület, továbbá megújul a zöldfelület és játszótér, valamint nyilvános WC, mosdó, pelenkázó is épül.

A **Parkerdőben** a domb körül gyalogos- és kerékpározható út, míg a játszótér északi és nyugati oldalán gyöngykavicsos sétány létesült, valamint új játszóeszközök is érkeztek.

Mivel a négylábú házi kedvencek is fontosak, ezért több **kutyafuttató** és **kutya agility pálya** is létesült Kertvárosban, Landorhegyen, Páterdombon, Kaszaházán a Zala utcában és a Vizslaparkban is. A Gébárti-tónál **kutyastrand** nyílt, a **Bogáncs Állatmenhelyen** pedig jelentős fejlesztés indult.

## Megújuló középületek

Az elmúlt években folyamatosan újulnak meg a város középületei. Egymás után adtuk és adják át a felújított bölcsődéket, óvodákat, iskolákat, háziorvosi rendelőket, szociális és idősügyi intézményeket, hivatalokat, intézményeket, középületeket, egyházi épületeket, templomokat és kápolnákat. Sorban épülnek az eddigi foghíjakon az új társasházak.

- Megújult a Nővérszálló épülete a Kossuth Lajos utcán.
- Új funkciót kapott az üresen álló korábbi KÖGÁZ épület, a katasztrófavédelmi igazgatóság székháza lett.
- A szintén üresen álló volt Color helyén modern lakóház található.
- Évtizedek hanyattatása után megújult a Zóna épülete.
- Eltűnt a Városi Hangverseny- és Kiállítóterem melletti besüllyedt terület, a helyén társasház épül.
- Megújult a Zalaegerszegi Rendőrkapitányság belső udvara, ahol Sárkányölő Szent György szobra is helyet kapott.
- Új köntösbe öltözött a Deák Ferenc téren az 1730-1732 között épült volt vármegyeháza (ma bíróság).
- Elkészült az 1780-1790 között épült Sóház rekonstrukciója.
- Új külsőt kapott a csácsbozsoki templom, a bazitai templom, a zalabesenyői templom, az egerszeghegyi kápolna, továbbá elkészült a Jézus Szíve Ferences Templom mellett a Mindszenty-kert is.
- Megújult a Kosztolányi úton a Megyeháza.
- Felújították a Kazinczy téren a Járási Hivatal épületét.
- Megújult a Mártírok útján a Foglalkoztatási Főosztály (korábbi munkaügyi hivatal), és a Földhivatali Főosztály (korábbi földhivatal), a Kossuth Lajos utcán a Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály (korábbi TB hivatal), a Bíró Márton utcán és a Zrínyi utcán a Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztály (korábbi erdészeti hivatal), a Göcseji úton és a Kinizsi utcában az Élelmiszerlánc-biztonsági, Növény- és Talajvédelmi Főosztály (korábbi ÁNTSZ), valamint a Pintér Máté utcában a Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály.
- Elkezdődött a Göcseji Falumúzeum bővítése is, a következő években számos új épülettel gazdagodhat Magyarország elsőként megnyílt szabadtéri skanzenje.

### **Új társasházak, lakások és családi házak**

A rendszerváltoztatás után 1998-2002 között épült a legtöbb új társasházi lakás, több mint 200. Most új, a korábbi is meghaladó építkezési hullám van, így 2014 óta közel 600 azon társasházi lakások és családi házak száma, melyek vagy már elkészültek, vagy zajlik az építésük, vagy éppen engedélyezés, kivitelezés indítása előtt állnak. A látványos építkezéseket szinte minden városrészben láthatják az ott lakók, vagy arra közlekedők, nehéz is ezek közül válogatni. Emellett számos sikeres pályázat eredményeként a lakóközösségek sikeresen újítják meg energetikai beruházások keretében a korábban épült társasházakat.

## KÖZBIZTONSÁG

Az elmúlt években a rendőrség, a nyomozati szervek, a polgárőrség, a közterület-felügyelet, valamint a rendet és a biztonságot fontosnak tartó zalaegerszegi polgárok összefogásának eredményeként városunk a többi megyeszékhellyel összehasonlítva valóban a béke és a nyugalom szigete lett.

A Prevenációs Bűnözés-Statistikai Adattár (PRE-STAT) 2018-as adatsora és elemzése alapján a **legbiztonságosabb** 50 ezer fő feletti település címét Zalaegerszeg érdemelte ki.

Közös célunk, hogy ezt az eredményt tovább javítsuk, ezért a következő években tovább erősödik a közterületi jelenlét, megjelennek a kutyás járőrök, a peremterületeken a lovas járőrök, folytatják tevékenységüket a motoros és kerékpáros járőrök, újabb körzeti megbízotti irodák jönnek létre, és jelentősen emelkedik a közterületi kamerák száma is.

## EGÉSZSÉGÜGY

A megyeszékhelyek közül elsőként Zalaegerszegen zárult le az egészségügyi alapszolgáltatásokat érintő projekt: 353 millió forintos keretből **újult meg 9 felnőtt háziorvosi, 5 gyermekorvosi, 17 védőnői körzet és a Botfy utcai központi ügyelet.**

- Andrásida utca 5. (1 gyermekorvosi rendelő és 2 védőnői szolgálat)
- Ola utca 10-12. (2 háziorvosi rendelő, 1 gyermekorvosi rendelő és 2 védőnői szolgálat)
- Kinizsi utca 105. (1 gyermekorvosi rendelő és 2 védőnői szolgálat)
- Göcseji utca 53. (1 háziorvosi rendelő és 4 védőnői szolgálat)
- Wlassics Gyula utca 13. (2 háziorvosi rendelő)
- Hegyalja utca 39. (1 gyermekorvosi rendelő és 2 védőnői szolgálat)
- Nemzetőr utca 15. (1 gyermekorvosi rendelő és 1 védőnői szolgálat)
- Köztársaság utca 55/A (2 háziorvosi rendelő)
- Köztársaság utca 55. (2 háziorvosi rendelő)
- Petőfi utca 21-25. (4 védőnői szolgálat)
- Botfy Lajos utca 1. (központi ügyelet)

2018-ban megkezdte működését az Egészségfejlesztési Iroda a Nővérszálló földszintjén.

Bár a **Zala Megyei Szent Rafael Kórház** soha nem volt önkormányzati intézmény, mindig is megyei, állami kórház volt és jelenleg is az, mégis fontosnak tartjuk, hogy itt is jelentős fejlesztések zajlottak, zajlanak közel 9 milliárd forint értékben. Eddig 6,2 milliárd forintból új épületszárnyat alakítottak ki, modern eszközöket szereztek be, elkészült 2,3 milliárd forintos beruházással a zöld épület felújítása, hamarosan pedig kezdődik a Rendelőintézet (SZTK) energetikai felújítása.

A **mentőállomás** szintén nem önkormányzati, hanem állami intézmény. Az Országos Mentőszolgálat (OMSZ) koordinálásában zajlanak a zalaegerszegi mentőállomás bontásának és egy új bázis megépítésének előkészületei, a tervezés már elkezdődött, a következő ciklus első felében reményeink szerint meg is valósul.

## SZOCIÁLIS ÉS IDŐSÜGY

Egy gondoskodó város nem feledkezhet meg a szépkorúakról, és ez nem csupán az intézményi felújításokat jelenti. Zalaegerszegen fontos az élethosszig tartó tanulás, a nyugdíjas évek aktív és tudatos megélése. Ennek megfelelően hívta életre az önkormányzat a városi idősügyi tanáccsal az idősek világnapjához kapcsolódóan az idősek hónapja rendezvénysorozatot is kulturális és sportrendezvényekkel, főzőversenyekkel, vetélkedőkkel, Boda László emléktúrával.

Városunk elnyerte a „Megyei idősbarát önkormányzat”, sőt, az „Országos idősbarát önkormányzat” kitüntető címet is.

A Nyugdíjasklubok és Idősek Életet az Éveknek Országos Szövetség 2018-ban Balaicz Zoltánnak, Zalaegerszeg Megyei Jogú Város polgármesterének, a Városi Idősügyi Tanács elnökének ítélte oda az „Idősbarát Polgármester” kitüntető címet.

Sikeres az **ingyenes Idősügyi Akadémia**.

433 millió forintos ráfordítással **megújult a város minden szociális, idősügyi intézménye, klubja**. Ezzel a megyeszékhelyek közül ez a projekt is elsőként Zalaegerszegen zárult le:

- Elkészült a Nyugdíjas Otthonház és Belvárosi Idősek Klubja felújítása
- Elkészült a Landorhegyi Idősek Klubja felújítása
- Elkészült a Család- és Gyermekejóléti Központ felújítása
- Elkészült a Szociális Klub felújítása
- Elkészült az Idősek Gondozóháza felújítása
- Elkészült az Andrásidai Idősek Klubja felújítása

A Miasszonyunk **Időskorúak Otthona** az egykori Pais iskolába költözött. A volt oktatási intézmény átalakításának költsége 200 millió forint volt. A jelenlegi 50 férőhelyet a következő években a fenntartó Szombathelyi Egyházmegye 5,6 milliárd forintos beruházással 100 férőhelyre kívánja bővíteni, továbbá 20 fős hospice ellátást is szeretnének megvalósítani.

## GYERMEKEK ÉS FIATALOK

„Zalaegerszeg ne csak a múlt és a jelen, hanem egyben a jövő városa is legyen.” Jól tudjuk, hogy az utánunk következő nemzedéknek éreznie kell a bizalmat, azt, hogy számítunk rájuk, megbecsüljük őket, meghallgatjuk kritikáikat, ötleteiket. Javaslataik alapján készült gördeszkapálya, ingyenes wifi pontok, szabadtéri edzőpályák.

Egy település jövőjét a fiatalok jelentik, nem mindegy tehát, hogy azt velük együtt építjük, vagy nélkülük. Fontos, hogy jól érezzék magukat szülővárosukban, hogy felnőttként is lakhelyül válasszák, tudásukkal, munkájukkal gazdagítsák azt. Csak így lehet a zalai megyeszékhely a 21. század nyertese. Az a cél, hogy jó legyen zalaegerszeginek lenni!

Az elmúlt években a város fejlődésének megindulásával együtt kedvező folyamatok láthatóak a **népesség számának bővülésében** is. Igaz ugyan, hogy az újszülöttek számának növekedése még nem annyira látványos, de a folyamatos és egyenletes növekedés mégis reménykeltő!

Számos **játszótér** újult meg az elmúlt években, sőt, ezek teljes megújítására és bővítésére külön programot fogadott el a közgyűlés a következő évekre.

A Fiatalok Hete programsorozaton belül zajlik a Zalaegerszegi Városi Diáknapok rendezvénye, valamint ekkor kerül sor a népszerű, Aludj máskor! című 24 órás vetélkedőre is.

A Fiatalok Hetéhez kapcsolódik a Zalaegerszegi Egyetemi Napok programsorozata is.



Rendszeresen ad otthont a zalai megyeszékhely az egyhetes Kárpát-medencei Ifjúsági Tábornak, ahova olyan határon túli magyar településekről érkeztek fiatalok, amelyek Zalaegerszeg testvérvárosai, így az erdélyi Marosvásárhelyről, Barótról, Nyáradszeredáról, a kárpátaljai Beregszászról, a felvidéki Dunaszerdahelyről és a muravidéki Lendváról. A tábor a Zalaegerszeg Barátai Egyesület, a Zalaegerszegi Fiatalok Egyesülete, valamint az önkormányzat és az állam támogatásával valósult meg.

## OKTATÁS ÉS NEVELÉS

- Elkészült a landorhegyi csecsemő és gyermekotthon felújítása 100 millió forintból
- Elkészült a Napsugár utcai bölcsőde felújítása 101 millió forintból
- Elkészült a Cseperedő bölcsőde felújítása 105 millió forintból
- Andráshidán új óvoda épült 360 millió forintos ráfordítással
- Megújult a Landorhegyi Óvoda 100 millió forintból
- Elkészült a Mikes utcai óvoda felújítása 84 millió forintból
- Elkészült a Petőfi utcai óvoda felújítása 145 millió forintból
- Elkészült a Kodály utcai óvoda felújítása 140 millió forintból
- Ovi sport pályák épültek
- Megújultak az Ady iskola oktatási épületei 150 millió forintos ráfordítással.
- Elkészült az Ady iskola tornatermének felújítása 147 millió forintból
- 500 millió forintos ráfordítással megújult a Mindszenty József Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium épülete, most pedig 3,3 milliárd forintos beruházás keretében új, modern tornacsarnok és vívóterem épül
- Új multifunkciós pálya épült az Eötvös iskola udvarán
- Elkészült a Kaffka Margit Kollégium 140 millió forintos felújítása
- Elkészült a Landorhegyi Általános Iskola felújítása 324 millió forintból
- Elkészült az Izsák Imre Általános Iskola bővítése 130 millió forintból
- A Kölcsey Ferenc Gimnázium 150 millió forintos ráfordítással újult meg.
- Zalaegerszeg mindhárom felsőoktatási intézménye egyetemi rangra emelkedett, így a zalai megyeszékhely „egyetemi város” lett. Az egyetemi beruházások, fejlesztések, projektek összege: 4,4 milliárd forint, melynek keretében elkezdődött a Budapesti Gazdasági Egyetem (BGE) zalaegerszegi Gazdálkodási Karán az Innovációs és Tudásközpont építése egymilliárdos beruházással (itt egy SSC is létrejön). Örömmel ad okot, hogy az országos tendenciával szemben Zalaegerszegen folyamatosan nő a hallgatói létszám.

## KULTÚRA, TURIZMUS, RENDEZVÉNYEK

A városi hagyományok és értékek őrzésének jegyében minden évben több helyi kiadvány látott napvilágot a helytörténet, a kultúra, a színháztörténet, a művészetek, a vallástörténet és a gyermekeknek szóló kiadványok sorában.

Több köztéri alkotással is gazdagodott a város:

- Zalai nemes című alkotás a Dísz téren
- Szabó Gyula kefekötő mester szobra a Piac téren.
- A város első ismert, 1640 körüli ábrázolása alapján készült vármakett a Mindszenty téren.
- A város, a megye és a testvérvárosaink címerei a Dísz téren.
- Kettős kereszt a város keleti kapujában, a csácsbozsoki körforgalomnál.
- Luther Márton szobra az evangélikus templom mellett a reformáció 500 éves évfordulójának jegyében.
- Sárkányölő Szent György szobra a városi rendőrkapitányság udvarán.
- Négy utcai emléktábla, melyek Arany Jánosra, Farkas Dávidra, Rómer Flórisra és Szent Lászlóra emlékeztetnek.
- Kováts Ferenc áldozópap halálának 60. évfordulóján az emlékére készült dombormű a Mindszenty Kertben
- Szent László szobor a Szent László utcai Tagóvodánál.
- Sárkányölő Szent György domborműve a Zala Megyei Rendőr-főkapitányság épületén.
- Új Mindenki keresztje áll az Új temetőben.
- A Magyar Szablyavívó Iskola Hegedűs István katona vívómesterről emlékezett meg, a Kvártélyház falán díszes tábla őrzi emlékét.
- Megújult Szent Vendel szobra, Nepomuki Szent János szobra, a 48-as gyalogezred emlékműve, továbbá az első világháborús hősi katonai temető is.

Népszerűek a Hevesi Sándor Színház és a Griff Bábszínház előadásai, a Pálinka és Mangalica Majális, az Országos Fazekas- és Keramikus Találkozó és Fesztivál, az Egerszeg Fesztivál, a Kvártélyház Szabadtéri Színház, a Vadpörkölt és Borfesztivál, az októberi Sörfesztivál, a Göcseji Filmszemle, a Kárpát-medencei Mézfesztivál és az Egerszegi Advent programjai, továbbá népszerűnek bizonyultak az új programjaink is: a Street Food Weekend, az Art'Z Művészeti Fesztivál és a Restart Fesztivál.

Az ókori Seuso kincsek tárlatát 20 ezren tekintették meg.

Ismét közösségi térré vált a kertvárosi kertmozi.

A Piac téren, a Vásárcsarnok szervezésében útnak indított programsorozat keretében van nőnap i főzőcske, eper-, illetve paradicsomnap, valamint disznóvágás is.

Zalaegerszegen fontosnak tartjuk és az elmúlt időszakban nagy hangsúlyt fektettünk arra, hogy a városhoz való lokálpatrióta kötődés jegyében különböző termékeket kínálunk, így van már Zalaegerszeg csokoládé, Zalaegerszeg társasjáték, Zalaegerszeg kifestő/színező füzet, mesés foglalkoztató füzet, Laposa Julcsinak köszönhetően népdalfüzet, ha pálinkát kínálunk, akkor Farkas Tibor termékeit adjuk ajándékba (Farkas Pálinka), ha bort kínálunk, akkor Varga László (Béka) pincészetének palackjaival kedveskedünk (László Pincészet), ha sört kínálunk, akkor ott van az ELF kisüzemi sörfőzde ZEGI söre, de van már városi ajándék lekvárunk is és vadburgerünk is.

2019-ben elindult a Zalaegerszegi Televízió és Rádió eszköze fejlesztése 32 millió forintból, az Art Mozi fűtésének és nagytermének modernizációja 200 millió forintból, illetve a Városi Hangverseny- és Kiállítóterem csinosítása 33 millió forintból.

A város ünnepeit gyakorta színesíti a Zalai 47. Honvédszászlóalj Hagyományörző Egyesület.

Sikeres az Egerszegi Kapocs találkozó, melynek keretében a Zala megyéből és Zalaegerszegről elszármazottak, a városhoz kötődő közéleti szereplők, cégvezetők, művészek, sportolók, újságírók és további neves személyek találkoztak és erősítették a megyeszékhelyhez való kötődésüket.

Zalaegerszegen az összefogás, a segítség és a jótékonyág városa, így minden programnak pozitív üzenete van, a kisebb, városrészi rendezvények szervezői ugyanúgy találnak jótékony célokat, miként a nagyszabású fesztiválok.

## SPORT

2014-2019 között **folyamatosan újultak meg a zalaegerszegi sportlétesítmények**, olyan mértékben, melyre évtizedek óta nem volt példa.

- Megújult az atlétika pálya
- Futópálya épült a Vizslaparkban
- Megújult a jégcsarnok
- Asztalitenisz csarnok nyílt a városban
- Megújult az ebergényi sportlőtér
- 13 év kihagyás után végre befejeződött a stadion felújítása

- Megújult a tekecsarnok
- Megújult az XXL Fitness Wellness Központ
- Megnyílt a Cutler Fitness
- Megnyílt a Regionális Judo Központ
- Megnyílt a Boxart Boxing Club
- Megnyílt a thai box klub központja
- Elkészült a Zalaegerszegi Kajak Kenu és Sárkányhajó Egyesület vízisport központja a Gébárti-tó partján
- Szabadtéri crossgarden épült Kertvárosban, a judo központ mellett
- Szabadtéri sportpark (street workout) épült az ifjúsági és sportcentrumban, a Vizslaparkban, most pedig a Parkerdőben fog létesülni
- Multifunkciós pálya épült az Eötvös iskola mellett
- Multifunkciós pálya épült a Mindszenty iskola mellett
- B33-as pálya épült a Zrínyi iskola mellett
- Megújult a Munkácsy iskola melletti pálya
- Műfüves pálya épült Péterdombon
- Szabadtéri kézilabda pálya létesült Kertvárosban
- Túraútvonalak épültek ki
- Tájfutó pálya létesült a Parkerdőben
- E-sport bázis nyílt a sportcsarnokban
- Minden intézményben épültek ovi sport pályák
- Új pályák építésére nyert forrást a tenisz klub
- Zajlik a birkózó csarnok felújítása
- Elkezdődött az új uszoda, tanuszoda és városi strand építése

## **2019-2024 (2030)**

Az előttünk álló önkormányzati ciklusra, valamint messzebbre nézve távlatosan az alábbi célokat fogalmazzuk meg, melyek szerintünk **reálisan meg is valósíthatóak** részben saját forrásból, részben Európai Unió pályázatok segítségével, részben pedig a kormányzati kapcsolatok kihasználásával, jelentős állami támogatásokkal.

Zalaegerszeg az elmúlt években gyarapodó várossá vált, és az embereknek azt kell érezniük, hogy a fejlődéstől **az ő életük is napról napra jobbá válik**. Nagyon régen volt ennyi fejlesztés a zalai megyeszékhelyen, mint most. Persze nem egyértelmű minden beruházás megítélése, viszont elvitathatatlan, hogy a város folyamatosan újul meg. A gazdaság fejlődése és a bővülő anyagi lehetőségek megteremtik a kereteket arra, hogy a nagy projektek mellett a **következő ciklusban az emberek mindennapjait érintő dolgokkal is foglalkozni tudjunk**. Utaknak, járdáknak, parkoknak kell még megújulniuk, javulnia kell a köztisztaságnak. Utcáról utcára, járdáról járdára kell modernizálni a várost. A célunk, hogy Zalaegerszeg elsősorban az itt élők igényeit szolgálja: **még élhetőbb és még otthonosabb** legyen. Az említett területeken elindultak a fejlesztések, a tempót azonban az új lehetőségek következtében fokozni tudjuk. Ehhez persze meg kellett teremteni az elmúlt ciklusban az alapokat a gazdaság fejlesztésével, a bevételek növelésével, valamint az állami, kormányzati támogatások megszerzésével.

### Általános célok

1. A Városháza szakemberei már dolgoznak a **15 éves út- és járdafelújítási koncepción**, amely a közlekedési és parkolási nehézségekre is reflektál. Az elmúlt ciklusban minden korábbi meghaladó forrást sikerült szerezni a városi utak felújítására, ezt folytatjuk 2019-2024 között is, annak érdekében, hogy **az arányos városfejlesztés jegyében, minden egyes városrészre odafigyelve folyamatosan újuljanak meg, illetve épüljenek utak, járdák**.

Ha az elmúlt ciklusban megvalósult forrásszerzési arányt ezután is tartani tudjuk, akkor 2030-ra reális cél lehet a városi utak és járdák jelentős részének felújítása.

A legfontosabb cél, hogy szisztematikusan haladva megújuljanak a zalaegerszegi utak, járdák, továbbá újabb parkolók épüljenek minden városrészben. Ez a 15 éves koncepció alapján tartható cél.

2. A közlekedési nehézségek kezelése miatt nem elég csak a meglévő utakat felújítani, hanem **új fejlesztésekre is szükség van**, melyeket saját forrásból nem, csak állami, kormányzati támogatással lehet megvalósítani (Európai Unió városi útépitési támogatások nincsenek):
  - Kosztolányi utca felújítása és kétirányúsítása (forrásigénye kb. 2 milliárd Ft)
  - Belső tehermentesítő út folytatása a harmadik szakasszal (Jákum utcától nyugatra, forrásigénye kb. 2 milliárd Ft)
  - Északi ipari parkhoz és a járműipari tesztpályához kikötő út megépítése (forrásigénye kb. 5 milliárd Ft)
  - Déli átkötő út kialakítása (forrásigénye kb. 5 milliárd Ft)

- Balatoni úti körforgalmak „turbósítása” (forrásigénye kb. 500 millió Ft)
- Fontosabb városi szakaszok és bekötő utak felújítása (pl. Ady utca, Göcseji út, Platán sor, Kis utcai közlekedési problémák megoldása, stb.)
- Szentersébethegyi út felújítása (forrásigénye 667 millió Ft)

A fenti projektek megvalósításáról **már tárgyalunk** az illetékes kormányzati szervekkel, valamint a Magyar Közúttal és a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztővel (NIF).

3. Egyre nagyobb igény van a kerékpáros közlekedésre, akár a munkahelyre, akár az iskolába való eljutás céljából, de sokaknak a kerékpározás egészségmegőrzési és kikapcsolódási lehetőség is. Ezért a 2019-ben elkezdett **kerékpárút építési programot** hat új szakaszon, 25 km hosszúságban szeretnénk megvalósítani:

- Platán sor, Gébárti-tó, Andrásida és Bagod közötti szakasz (már épül).
- Mindszenty tér és Zalaszentiván közötti szakasz.
- Mindszenty tér, Kazinczy tér, Rákóczi utca, Ola utca, Platán sor közötti szakasz.
- Zrínyi Miklós utca és Bocfölde közötti szakasz (FLEX, ADA, stb.).
- Platán sor, Hock János utca, Teskánd közötti szakasz.
- Berzsenyi utca, Csácsbozsok, csácsi arborétum közötti szakasz.

Ezekre az új szakaszokra a Vizslaparkban alkalmazott megoldásokhoz hasonlóan kerékpáros pihenő és szerelő pontokat is elhelyezünk a kényelmes és biztonságos közlekedés érdekében. Az új hálózat megépítésének forrása részben rendelkezésre áll a Településfejlesztési Operatív Programban, a hiányzó résznek a biztosításáról pedig már tárgyalunk a kormányzati szervekkel.

4. Rendszeresen lehet olvasni különböző fórumokon az olcsó **önkormányzati bérlakások** építésének lehetőségéről. Ezzel kapcsolatban fontos tisztázni a tényeket. A város önkormányzatának tulajdonában jelenleg is van 852 darab bérlakás, ez jóval több, mint sok nagyváros esetében. Ebből 785 darabot a LÉSZ Kft. kezel, a többi 67 pedig különböző intézmények szakemberlakásai (pl. színház, iskolák, stb.). A LÉSZ Kft. által kezelt 785 önkormányzati bérlakásból 590 szociális alapon van bérbe adva (az átlagos bérleti díj havi 13-20 ezer Ft között van), 195 pedig úgynevezett költségelvű bérlakás (kvázi albérleti kategória, az átlagos bérleti díjuk havi 29-55 ezer Ft között van). A 785 önkormányzati bérlakás esetében sajnos sokan még ezt a viszonylag alacsony bérleti díjat sem fizetik rendszeresen, így a kezelő LÉSZ Kft-nél jelenleg közel 83 millió forint a felhalmozott tartozások összege, melyért

az önkormányzatnak, áttételesen a helyi közösségnek, a zalaegerszegi adófizetőknek kell kezességet vállalni. A ciklus elején a bérlők által felhalmozott tartozás még 145 millió forint volt, következetes munkával sikerült ezt 2019-re 83 millió forintra csökkenteni (nem könnyű, mert magántulajdonban lévő albérlet esetén a nem fizetők szerződése azonnal felmondható, önkormányzati tulajdon esetében azonban ez nem lehetséges automatikusan, csak hosszadalmas jogi eljárással).

Ami önkormányzati beruházásban új bérlakások építését illeti: a város teljes iparüzési adóbevétele évi 4,2 milliárd forint, melyet jórészt az intézményrendszer működtetésére fordítunk (bölcsődék, óvodák, rendelők, idősotthonok, szociális intézmények, színház, bábszínház, művelődési házak, rendezvények, programok, stb.). Egy 50 lakásos új társasház építése közel egymilliárd forintba kerül, így irreális, hogy egy önkormányzat saját erőből bérlakásokat, társasházat építsen – továbbá erre egymilliárd forint hitel felvétele sem lehetséges az adósságkonszolidációs szabályok alapján.

Ugyanakkor fontos, hogy azokat a fiatalokat, akik el akarják kezdeni a felnőtt életüket, családot akarnak alapítani, de még pályakezdők és nincs elég pénzügyi alapjuk, **segítsük**. Erre szakembereink néhány hónappal ezelőtt egy **új koncepciót** dolgoztak ki, amiről már tárgyalást is kezdtünk egy partnerrel, és amelynek lényege, hogy az önkormányzat a még a tulajdonában lévő, építésre alkalmas területeket az érdeklődő vállalkozásokkal együttműködve apportként biztosítja, ezzel a társasház építési költsége csökken, az önkormányzat átmenetileg tulajdonhoz jut az új ingatlanban, a vállalkozó pedig vállalja, hogy a belsőépítészet tekintetében olcsóbb, de minőségi anyagokat használ fel. Így az eredmény olyan kisebb lakásokat tartalmazó, olcsóbb társasházak megépülése lesz, melyek már elérhetőek lesznek a fiatalok számára, különösen az állami családtámogatási programokat is felhasználva.

5. A **klímaváltozás** következtében nagymértékben átalakult az időjárás. A régi hosszabb, nyugodtabb esők mellett egyre gyakoribbak a trópusihoz hasonló gyors viharok megjelenése, és ilyenkor nem ritka, hogy egy óra alatt rázúdul a városra egy átlagos teljes hónap **csapadékmennyisége**. A sok évtizeddel ezelőtt épült, és egészen más típusú időjárásra és csapadékmennyiségre tervezett csatornarendszer ezt már nehezen kezeli. Ráadásul a városi rendszert csak egyben érdemes kezelni, hiszen bizonyos szakaszok bővítése a csapadékcsatornák átmérőjének szűkösége miatt, nem oldja meg az időjárás szélsőségeségéből fakadó problémákat. A Zalavíz Zrt. 2017-ben elkészített egy 600 oldalas részletes szakmai tanulmányt a **komplex csapadékkezelési modell** kiépítéséről, melynek alapján a zalaegerszegi csapadékkezelési rendszer és csapadékcsatorna hálózat felújítása és kibővítése a szükséges víztározók létrehozásával

együtt 10 milliárd forint ráfordítást igényel. Sajnos erre a célra jelenleg, a 2014-2020-as Európai Unió fejlesztési ciklusban nincs KEHOP pályázati kiírás. Reményeink szerint azonban a klímaváltozásra tekintettel a 2021-2027-es Európai Unió fejlesztési ciklusban lesznek csapadékkezelési megoldásokat támogató pályázatok, így azon mindenképpen indulni kell majd.

A klímaváltozás hatásainak kivédése érdekében az önkormányzat 2020 végéig új **klímastratégiát** dolgoz ki, melyben tíz évre határozzuk meg az intézményrendszer energiatakarékos felújítása, valamint új beruházások leghatékonyabb és legbiztonságosabb energiafelhasználása terén elérendő célszámokat.

Ahogy 2014-2019 között, úgy a következő ciklusban is fontosnak tartjuk a városi **közművek fejlesztését**, ezért vállaljuk, hogy évente legalább 500 millió forint saját forrást fordítunk az **egészséges ivóvíz** ellátásra és a **biztonságos szennyvíz** kezelésre. Ennek forrása a törvényben előírt használati díj.

A 2019-2024-es ciklus végére a biztonságos és egészséges ivóvíz ellátás érdekében a nyugati vízmű rekonstrukciója után elkészülünk a **keleti vízmű rekonstrukciójával** is, ennek forrása a már elnyert KEHOP pályázat.

Ugyancsak a következő ciklus folyamán szintén elnyert KEHOP forrásból megvalósul a **búslakpusztai hulladéklerakó környezetkímélő** megoldással történő bővítése, és új, modern hulladékszállító autók is beszerzésre kerülnek.

**Városi faültetési programot** indítunk, vállalva, hogy évente jelentős számú új facsemetét ültetünk, ezzel is hozzájárulva Zalaegerszeg zöldfelületeinek gazdagodásához, aktív szerepet vállalva a klímaváltozás elleni küzdelemben.

6. Zalaegerszegen összesen 83 köztéri **játszótér** van (ebbe a számba a bölcsődei, óvodai, iskolai játszóterek nem tartoznak bele, azok még ezen felül vannak). Ezek fenntartása, karbantartása és fejlesztése ugyancsak komoly kihívás. A legnagyobb a kertvárosi városrészben a Bóbita játszótér, most készült el a vizslaparki felújított és bővített játszótér, a tervek szerint pedig még három nagyobb játszótéri fejlesztés is lesz a következő években: Alsóerdőn a volt napközis tábor helyén (forrása a Modern Városok Program), a Gébárti-tó mellett (forrása a Településfejlesztési Operatív Program), továbbá az Erkel Ferenc utcában egy Benedek Elek mesealakjait formázó játszótér (forrása részben önkormányzati, részben állami támogatás). Emellett a ciklus végéig ugyancsak fontos cél a szakemberek által kidolgozott játszótéri koncepció alapján, hogy folyamatosan, szisztematikusan haladva megújuljon valamennyi zalaegerszegi játszótér, és új eszközökkel is gazdagítsuk őket.



7. Városunkban az elmúlt években sikerült elindítani azt a programot, melynek célja a **buszmegállók** cseréje, felújítása. Ezt a következő ciklusban buszmegállóról buszmegállóra folytatni szeretnénk. Legalább ennyire fontos, hogy Zalaegerszeg sikeresen bekapcsolódjon abba a nemrég meghirdetett kormányzati programba, melynek célja az **új, környezetkímélő, magyar gyártású elektromos buszok** beszerzése és beállítása a helyi tömegközlekedés ellátására. Az ezzel kapcsolatos egyeztetéseket elkezdtük a minisztériummal.

Zalaegerszegen a tömegközlekedést az állami tulajdonú Északnyugat-magyarországi Közlekedési Központ Zrt. (ÉNYKK) látja el. Jogelődje, a Zala Volán sem volt soha önkormányzati cég, mindig is állami vállalat volt. A 90-es években még jóval többen használták a helyijáratú buszokat, azonban az azóta eltelt 20 évben jelentősen változtak a közlekedési szokások, a legtöbb család már saját autóval rendelkezik, sőt, több esetben már diákok is autóval, motorral, biciklivel járnak az iskolába. Zalaegerszegen összesen 26 ezer háztartás van (közel 60 ezer lakó). A 26 ezer háztartásra 1998-ban 15.611, 2008-ban 26.623, 2018-ban pedig már 33.427 gépjármű jutott. 1998-ban a 26 ezerből 10 ezer olyan háztartás volt, ahol nem volt autó (helyette tömegközlekedést használtak). 20 évvel később, 2018-ban a 26 ezer háztartásra már 33 ezer autó jutott, vagyis van 7 ezer olyan háztartás, ahol két (vagy akár három) autó is rendelkezésre áll a családban. Így az elmúlt 20 évben a buszok kihasználtsága csökkent, sőt, a használók jelentős része vagy diák (ők kedvezményesen utaznak), vagy nyugdíjas (ők pedig ingyenesen utaznak). A járatok száma azonban nem változott, így azok fenntartása a csökkenő bevétel miatt egyre nagyobb veszteséget okoz. A veszteséget az önkormányzatnak kell megfizetni a cég felé. Míg ez 10-15 évvel ezelőtt kb. 100 millió Ft volt, addig a veszteség összege 2017-ben elérte a 264,5 millió forintot, 2019-ben pedig meghaladhatja a 300 millió forintot, amit a jogszabályok szerint az önkormányzatnak kell finanszíroznia a cég felé. A szolgáltatást 35 busz látja el, a járatok száma nem csökkent, így gyakran látni napközben nagy csuklós buszokat közlekedni szinte üresen, miközben az elmúlt években jelentősen nőttek a cégnél bérek és a költségek is, így egyre nagyobb a veszteség. Nyilván nem lehet olyan igényt támasztani, hogy legyen több új, modern busz, legyen több járat, de ugyanakkor a veszteség is kisebb legyen, miközben az utasszám városi szinten csökken. Így feltétlenül szükséges abba a kormányzati programba bekapcsolódnunk, melynek célja az új, környezetkímélő, magyar gyártású elektromos buszok beszerzése, hiszen a fenntartásuk és működtetésük jóval olcsóbb lesz.

### **További konkrét célok 2024-ig:**

- A ciklus végéig befejeződik a megye történetének legnagyobb beruházása, a 170 milliárd forintos állami, kormányzati ráfordítással új nyomvonalon épülő, a Zalaegerszeget az M7-es autópályával összekötő, a sármelléki nemzetközi repülőteret közvetlenül érintő **M76-os kétszer kétsávos gyorsforgalmi út** építése.
- A ciklusban elkészülnek a Zalaegerszeget Körmentdel összekötő **kétszer kétsávos gyorsforgalmi út tervei**, majd elindulhat az építkezés. Ezzel megvalósulna az M8-as úttal való összekötés, a közvetlen kapcsolat a határátkelőhöz, továbbá az M86-os úthoz kapcsolódva egy Zalaegerszeg-Körment-Szombathely-Győr belső körgyűrű is.
- A ciklus közepéig elkészül a **járműipari tesztpálya második üteme** is, a létesítménynek nagy hatása lesz a gazdaság további fejlődésére, új, innovatív iparágak megjelenésére. Elképzelhető egy **harmadik ütemmel** való bővítés lehetősége is, erről már folynak a tárgyalások.
- A helyi gazdaság további bővülésére és újabb munkahelyteremtő beruházások megvalósulására készülve szükséges a járműipari tesztpálya melletti **65 hektáros állami iparterület közművesítése**, továbbá egy **újabb önkormányzati ipari park kialakítása**.
- Egyre több vállalkozást érdekel a város által biztosított gazdasági inkubátorházban történő elhelyezési lehetőség, ezért **harmadik ütemmel bővítjük az ipari és gazdasági inkubátorházat**. A pénzügyi fedezet a Településfejlesztési Operatív Programból biztosítható.
- A munkaerőhiány kezelése, a kellő számú munkaerő biztosítása szempontjából kulcsfontosságú az oktatás szerepe, különösen a szakképzés, a felnőttképzés, az átképzés. Ezért megépítjük a volt Petőfi laktanya egykori parancsnoki épülete helyén a **duális szakképző központot**. A pénzügyi fedezet a Településfejlesztési Operatív Programból biztosítható.
- A gyermekeket időben fel kell készíteni az egyre bonyolultabbá váló és rohamosan fejlődő digitális világra, így a ciklus folyamán tervezzük egy **digitális élményközpont** kialakítását. A pénzügyi fedezet biztosítására GINOP pályázatot nyújtunk be.
- A ciklus folyamán felújítjuk a **Ganz Ábrahám Szakközépiskolát**. A beruházásra kormányzati támogatást nyertünk el 2019-ben.
- Megújul és bővül a **Szent Család Óvoda**. A pénzügyi fedezetet részben az egyház, részben a kormány biztosítja.
- Megújul a **Dózsa György Általános Iskola**. A pénzügyi fedezet a Településfejlesztési Operatív Programból biztosítható.

- Megépül a **Dózsa György Általános Iskola új tornaterme**. A pénzügyi fedezetet az állami tornaterem építési programban biztosítja a kormány.
- Megújul a **Petőfi Sándor Általános Iskola**. A pénzügyi fedezet a Településfejlesztési Operatív Programból biztosítható.
- Megújul a **Liszt Ferenc Általános Iskola**. A pénzügyi fedezet a Településfejlesztési Operatív Programból biztosítható.
- Megújul az **Eötvös József Általános Iskola**. A pénzügyi fedezetet a kormány biztosítja.
- Megújul a **Pálóczi Horváth Ádám Alapfokú Művészetoktatási Intézmény**. A pénzügyi fedezetet a kormány biztosítja.
- Megújul a **Zrínyi Miklós Gimnázium**. A pénzügyi fedezetet a kormány biztosítja.
- Megépül a **Mindszenty József Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium mellett az új tornacsarnok és vívóterem**. A pénzügyi fedezetet a kormány biztosítja.
- Önkormányzatunk 10 milliárd forintos forrást nyert el 2019-ben az Elena projekt keretében arra, hogy 2024-ig egy **három hektáros naperőművet** létesítsünk, **20 önkormányzati intézményt napelemekkel szereljünk fel**, továbbá **15 önkormányzati intézményt energetikailag korszerűsítsünk és felújítsunk**. Így azokat a **bölcsődét, óvodákat és iskolákat** is meg tudjuk újítani, amelyekre eddig nem sikerült forrást találni (pl. Tipegő Bölcsőde, Bazitai Óvoda, Ságodi Óvoda, Kosztolányi téri Óvoda régi szárnya, Szent László utcai Óvoda, Csillag közti óvoda, Úrhajós utcai Óvoda, Ady iskola régi szárnya, Izsák iskola, Öveges iskola).
- Energetikai felújításon megy keresztül a **Rendelőintézet (SZTK)** épülete, a beruházásra pályázati forrást nyert el a kórház 2019-ben.
- Jelentősen **bővül a parkolók száma a kórház környékén**, és megvizsgáljuk a sorompós módszer alkalmazását a valós idejű igénybevétel érdekében. A pénzügyi fedezetről már tárgyalunk a kormányzati szervekkel.
- Új **mentőállomás** épül az Országos Mentőszolgálat koordinálásában, a tervek elkészítésére közbeszerzési pályázatot írtak ki, az építkezés forrását a kormány biztosítja.
- **Környezetünk megóvása** érdekében további energetikai felújításokkal, napelem telepek létrehozásával, elektromos gépjárművek használatával **csökkentjük a káros anyag kibocsájtást**, folytatjuk a gyermekek környezettudatos tudatformálását, csatlakoztunk az Under2 **klímavédelmi** megállapodáshoz, növeljük a **zöldterületek** nagyságát, **faültetési** programot indítunk.
- Befejeződik a **Vizslapark megújítása**. A pénzügyi fedezet a Településfejlesztési Operatív Programból biztosítható.

- Megvalósul a **Gébárti-tó és környezetének fejlesztése**. A pénzügyi fedezet a Településfejlesztési Operatív Programból biztosítható.
- Vizsgálandó, hogy lehet-e találni olyan magánvállalkozót, aki lát fantáziát egy **hotel építésében az AquaCity és a fedett fürdő mellett**.
- Új magántulajdonosa van a **ruhagyárnak**. Az önkormányzatnak jogi segítséget, gyors hatósági ügyintézését és engedélyezési eljárást kell biztosítani az új tulajdonosnak arra az esetre, ha végre beruházást szeretne megvalósítani. Ugyanez a helyzet a szintén magántulajdonban lévő volt **Köbtex** esetében.
- Tovább bővül a **szociális ellátórendszer**.
- **Kétszeresére emelkedik az idősotthoni ellátás férőhelyeinek száma, továbbá megjelenik a hospice ellátás is**.
- Tovább **erősödik a közbiztonság**, növekszik a **közterületi kamerák** száma az egyes városrészekben és a központi buszmegállóban is.
- Megújul az **Ostoros Károly Munkacsarnok**. A pénzügyi fedezetet a kormány biztosítja.
- Megújul **Alsóerdőn a volt napközis tábor, új kresz park és sportpályák épülnek**. A pénzügyi fedezetet a kormány biztosítja a Modern Városok Program keretében.
- A smart city program keretében bővül a városban az **ingyenesen elérhető wifik** helyszíne, új egységes **városi mobiltelefonos applikáció** készül, **infopontok** kerülnek ki. A pénzügyi fedezet a Településfejlesztési Operatív Programból biztosítható.
- A ciklus közepéig **megépül az új uszoda, tanuszoda és városi strand**. A pénzügyi fedezetet a kormány biztosítja a Modern Városok Program keretében.
- A ciklus végéig **megújul a Hevesi Sándor Színház**. A pénzügyi fedezetet a kormány biztosítja a Modern Városok Program keretében.
- A ciklus végéig **új multifunkciós csarnok épül az elavult sportcsarnok helyett**. A pénzügyi fedezetet a kormány biztosítja a Modern Városok Program keretében.
- A ciklus végéig **új konferencia és rendezvényterem** épül szálláslehetőséggel kiegészülve a **volt MMIK** helyén. A pénzügyi fedezetet a kormány biztosítja a Kisfaludy Program keretében.
- Megújul a **Kvártélyház és a Levéltár épülete**. A pénzügyi fedezetet a kormány biztosítja a Modern Városok Program keretében.
- Megújul a **Göcseji Múzeum**. A pénzügyi fedezet a Településfejlesztési Operatív Programból és a kormányzat kiegészítő támogatásával biztosítható.
- Bővül a **Göcseji Falumúzeum**. A pénzügyi fedezetet a kormány biztosítja RKI forrásból.
- Megújul a **volt KISZÖV székház**. A pénzügyi fedezetet a kormány biztosítja a Modern Városok Program keretében.

- **Új ravatalozó** épül a Göcseji úti temetőben. A pénzügyi fedezetet a kormány biztosítja a Modern Városok Program keretében.
- Újraépül a **mérlegház**. A pénzügyi fedezetet a kormány biztosítja a Modern Városok Program keretében.
- Megépül a Vásárcsarnok mellett a **helyi kézműves termékek piaca**. A pénzügyi fedezet a Településfejlesztési Operatív Programból biztosítható.

Zalaegerszeg politikai értelemben mindig a béke szigete volt más városokhoz képest. A helyi politikai szereplők egymást nem ellenségnek, hanem nemes ellenfélnek tekintik, akik a közös célok, valamint a város fejlesztése érdekében mindig össze tudtak fogni. Bízunk benne, hogy a 2019-es kampányban is meg tudjuk őrizni a közösségünkre jellemző nyugalmat, elkerülve a személyeskedéseket, a választók pedig a szakmai elképzelések, a programok, a hitelesség és a felkészültség alapján döntenek majd.

**NEKÜNK ZALAEGERSZEG AZ ELSŐ!**